

Aanbeveling inzake de scholing en vorming van OR-leden

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 499
E communicatie@ser.nl

www.ser.nl

Juni 2014, Sociaal-Economische Raad

Aanbeveling inzake de scholing en vorming van OR-leden

Uit het SER-advies 'Toekomst scholing en vorming leden ondernemingsraad' van maart 2011 vloeit een wijziging van het systeem van scholing en vorming van OR-leden voort. De Commissie Bevordering Medezeggenschap van de SER (CBM) doet in verband hiermee een Aanbeveling aan ondernemingsraden en ondernemers.

Bijlage 1 bij deze Aanbeveling bevat een beknopte toelichting op de betreffende systeemwijzigingen. Uit deze toelichting blijkt onder meer dat de bestaande rechten en plichten van partijen onaantastbaar blijven en daartoe zelfs zijn aangescherpt. Zo kan de OR in beginsel en binnen het redelijke (aan het begin van zijn zittingsperiode of, naar keuze, aan het begin van een zittingsjaar) zelf bepalen hoe de dagen die hij nodig acht voor scholing en vorming worden ingevuld (inhoud en duur, scholingsinstituut¹, tijdstip en plaats). In beginsel: voor meer dagen scholing en vorming dan het wettelijk minimum is de instemming van de ondernemer nodig. Binnen het redelijke: zolang de in totaal met de scholingsbehoeften gemoeide kosten in lijn liggen met een bedrag dat gelijk is aan het richtbedrag vermenigvuldigd met het aantal dagdelen waarop de scholing feitelijk zal plaatsvinden, zullen die kosten in beginsel als redelijkerwijs noodzakelijke kosten worden aangemerkt.

Het is van wezenlijk belang dat ondernemingsraden hun scholingsrechten ook daadwerkelijk ten uitvoer kunnen brengen. Overleg tussen ondernemer en OR over de concrete invulling/toepassing van deze rechten past in onze goede arbeidsverhoudingen maar uiteraard gebaseerd op deze rechten. Daarbij hoort ook dat ondernemers snel reageren op voorstellen c.q. plannen van ondernemingsraden betreffende hun scholing.

Gelet op het onomstreden belang van een kwalitatief goede medezeggenschap en uitgaande van het nieuwe systeem van scholing van ondernemingsraadleden, beveelt de Commissie Bevordering Medezeggenschap van de SER aan ondernemingsraden resp. ondernemers aan om:

1. Op de voor de onderneming passende wijze overleg te voeren over de scholingsbehoeften van de ondernemingsraad en
 - daarbij te kiezen voor een door de Stichting SCOR gecertificeerd scholingsinstituut
 - zich daarbij te oriënteren op de jaarlijks door de CBM vastgestelde richtbedragen.
2. de afspraken onder punt 1 ('scholingsplan') desgewenst vast te leggen in een regeling of convenant; het scholingsplan kan betrekking hebben op een zittingsjaar of een gehele zittingsperiode.
3. onderlinge geschillen over de redelijkheid of interpretatie van de toepassing van het wettelijk scholingsrecht (omvang, betaling etc.) gezamenlijk of afzonderlijk voor te leggen aan de bedrijfscommissie waaronder de onderneming valt, op basis van de daartoe door de SER in zijn Verordening op de bedrijfscommissies opgestelde procedure (zie bijlage 2).

Den Haag, 21 december 2012

Namens de CBM,
prof. mr. F.B.J. Grapperhaus,
voorzitter

¹ Met het woord 'instituut' wordt in deze Aanbeveling ook bedoeld op eenmansbedrijven, zzp'ers alsook samenwerkingsverbanden daarvan, die zich richten op de scholing en vorming van OR'en en ORleden.

Bijlage 1

Beknopte toelichting op de systeemwijziging inzake scholing van OR-leden

Op 1 juni 2012 is een speciale commissie binnen de SER opgericht, de Commissie Bevordering Medezeggenschap (CBM), die als algemene taak heeft om de medezeggenschap in ondernemingen te bevorderen. Onderdeel van die taak is het bevorderen van scholing van OR-leden.

De financieringsplicht van de werkgever voor scholing en vorming van OR-leden is in het nieuwe stelsel expliciet verankerd in de WOR (art. 22, lid 3). Ondernemers betalen de volledige kosten voor scholing van OR-leden rechtstreeks aan het scholingsinstituut.

Om te kunnen zien wat redelijke kosten zijn voor kwalitatief goede cursussen stelt de SER jaarlijks zgn. richtbedragen vast voor OR-cursussen. Richtbedragen zijn geen wettelijke norm maar een richtsnoer en gaan uit van marktconforme prijzen.

Voorts kunnen de ondernemer en de ondernemingsraad een door de ondernemingsraad naar eigen inzicht te besteden budget voor scholingskosten vaststellen (art. 22, lid 4).

Door expliciet een verband te leggen tussen scholing en vorming en de kwaliteit daarvan (art. 18, lid 2), kan de OR eisen stellen aan de kwaliteit van de opleiding. Sociale partners zijn betrokken bij het bewaken van de kwaliteit van de opleidingen via een speciaal daartoe opgerichte Stichting Certificering Opleiding Ondernemingsraden (SCOOR). In deze stichting zijn daarnaast ook de overheidswerkgevers en de branchevereniging voor scholingsinstituten vertegenwoordigd. Opleidingsinstituten kunnen van SCOOR een certificaat ontvangen indien zij aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Onderlinge geschillen over de redelijkheid of interpretatie van de toepassing van het wettelijk scholingsrecht (omvang, betaling etc.) kunnen afzonderlijk of gezamenlijk door ondernemer en OR worden voorgelegd aan de bedrijfscommissie waaronder de onderneming valt. Volgens de door de SER in zijn Verordening op de bedrijfscommissies opgestelde speciale, snelle en laagdrempelige procedure kunnen vragen en geschillen over scholingskwesies worden voorgelegd aan de scholingskamer van de

bedrijfscommissies (zie bijlage 2). De behandeling van geschillen over scholingszaken wordt afgerond met een verslag van bevindingen en een oordeel van de scholingskamer omtrent de beslechting van het geschil.

De relevante bepalingen in de WOR zien er na de wetwijziging als volgt uit (de wijzigingen zijn cursief opgenomen):

Artikel 18

1. (-)
2. De ondernemer is verplicht de leden van de ondernemingsraad en de leden van een vaste commissie of onderdeelcommissie, bedoeld in artikel 15, tweede lid, onderscheidenlijk derde lid, gedurende een door de ondernemer en de ondernemingsraad gezamenlijk vast te stellen aantal dagen per jaar, in werktijd en met behoud van loon dan wel bezoldiging de gelegenheid te bieden de scholing en vorming *van voldoende kwaliteit* te ontvangen welke zij in verband met de vervulling van hun taak nodig oordelen.
3. De ondernemer en de ondernemingsraad stellen het aantal uren, bedoeld in het eerste lid, en het aantal dagen, bedoeld in het tweede lid, vast op een zodanig aantal als de betrokken leden van de ondernemingsraad en van de commissies van die raad voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig hebben. Daarbij wordt in acht genomen dat het aantal uren niet lager vastgesteld kan worden dan zestig per jaar en het aantal dagen:
 - a. voor leden van een in het tweede lid bedoelde commissie die niet tevens lid zijn van de ondernemingsraad, niet lager vastgesteld kan worden dan drie per jaar;
 - b. voor leden van de ondernemingsraad die niet tevens lid zijn van een in het tweede lid bedoelde commissie, niet lager vastgesteld kan worden dan vijf per jaar; en
 - c. voor leden van de ondernemingsraad die tevens lid zijn van een commissie, niet lager vastgesteld kan worden dan acht per jaar.
4. (-)

Bijlage 2

Artikel 22

1. De kosten die redelijkerwijze noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van de ondernemingsraad en de commissies van die raad komen ten laste van de ondernemer.
2. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid komen de kosten van het overeenkomstig artikel 16 en artikel 23a, zesde lid, raadplegen van een deskundige door de ondernemingsraad of een commissie van die raad, alsmede de kosten van het voeren van rechtsgedingen door de ondernemingsraad slechts ten laste van de ondernemer, indien hij van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld. De eerste volzin is niet van toepassing wanneer uitvoering is gegeven aan het *vierde* lid.
3. *Met inachtneming van het eerste lid komen de kosten van scholing en vorming, bedoeld in artikel 18, tweede lid, ten laste van de ondernemer. De Raad kan voor verschillende kosten verbonden aan scholing en vorming richtbedragen vaststellen.*
4. De ondernemer kan in overeenstemming met de ondernemingsraad de kosten die de ondernemingsraad en de commissies van die raad in enig jaar zullen maken, voor zover deze geen verband houden met het bepaalde in de artikelen 17 en 18, *eerste lid*, vaststellen op een bepaald bedrag, dat de ondernemingsraad naar eigen inzicht kan besteden. Kosten waardoor het hier bedoelde bedrag zou worden overschreden, komen slechts ten laste van de ondernemer voor zover hij in het dragen daarvan toestemt.

Wijzigingen in de Verordening op de bedrijfscommissies

De Verordening op de bedrijfscommissies van de SER bevat ten behoeve van het beslechten van geschillen over scholing en vorming enkele bijzondere procedurebepalingen.

Ten eerste een nieuwe tweede lid in **artikel 5**, luidende:

Elke bedrijfscommissie stelt, al dan niet gezamenlijk met een andere bedrijfscommissie, een scholingskamer in ter behandeling van vragen en geschillen over artikel 18, tweede en derde lid, en artikel 22, derde en vierde lid, van de wet.

Daarnaast een aparte paragraaf voor de procedure bij de scholingskamer:

§ 3a Bijzondere procedure scholingskamer

Artikel 18a

De ondernemingsraad en de ondernemer kunnen, al dan niet gezamenlijk, vragen over artikel 18, tweede en derde lid, en artikel 22, derde en vierde lid, van de wet en geschillen over deze artikelen voorleggen aan de scholingskamer. Het in de vorige zin bepaalde is van overeenkomstige toepassing voor een centrale ondernemingsraad en een groepsondernemingsraad.

Artikel 18b

De in artikel 18a bedoelde vragen worden binnen een week beantwoord. Bij vragen over de hoogte van kosten van scholing en vorming, betreft de scholingskamer in haar oordeel de richtbedragen zoals die jaarlijks worden vastgesteld door de Raad.

Artikel 18c

1. Een geschil als bedoeld in artikel 18a wordt schriftelijk aanhangig gemaakt. Onder schriftelijk wordt mede verstaan een langs elektronische weg toegezonden en reproduceerbaar bericht.
2. De scholingskamer stelt de wederpartij in de gelegenheid zijn standpunt ten aanzien van het voorgelegde geschil kenbaar te maken.

3. De scholingskamer brengt binnen drie weken na de indiening van het geschil schriftelijk haar verslag van bevindingen uit waarin opgenomen haar oordeel omtrent de beslechting van het geschil.
4. In afwijking van het derde lid belegt de scholingskamer, indien zij van oordeel is dat voor de behandeling van het voorgelegde geschil een zitting nodig is in aanwezigheid van partijen, zo spoedig mogelijk doch niet later dan vier weken na indiening van het geschil een zitting, waartoe partijen worden uitgenodigd. Binnen twee weken na de zitting brengt de scholingskamer schriftelijk haar verslag van bevindingen uit waarin opgenomen haar oordeel omtrent de beslechting van het geschil.
5. Met instemming van beide partijen kan de termijn voor het uitbrengen van het schriftelijke verslag van bevindingen als bedoeld in het derde en het vierde lid met maximaal drie weken worden verlengd. ■